Tolygios kultūrinės raidos įgyvendinimo Kauno apskrityje 2020–2023 metų prioritetai

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

Turinys

4 psl.	Esama situacija
26 psl.	Prioritetai
40 psl.	Rodikliai
40 psl.	RKT veiklos prioritetai
40 psl.	Laukiamas rezultatas
42 psl.	Sąsaja su kitais aktualiais planavimo dokumentais
42 psl.	Informacijos šaltiniai

Parengė Kauno apskrities regioninės kultūros tarybos nariai:

Albinas Vilčinskas, Zigmas Kalesinskas, Zigmas Vileikis, Kristina Jaskūnienė, Olijardas Lukoševičius, Rimantas Žirgulis, Petras Lincevičius, Arūnas Kazlauskas, Alina Jaskūnienė, Jurgita Serapinė, Loreta Medzevičienė, Jolanta Marija Malinauskaitė, Kęstutis Stadalnykas, Rimantas Šiugždinis, Birutė Kulpinskaitė

1. Esama situacija[1]

„Laisvė improvizuoti“,
fotografijos autorius Kęstutis Stadalnykas.

[1] Pateikiamuose statistiniuose duomenyse neįtraukiami Kauno m. sav. duomenys.

Situacijos analizė pateikta remiantis kokybine kultūros lauko analize – vietos kultūros darbuotojų apklausa, vietos žiniasklaidos informacijos analize, kultūros renginių apžvalga. Toks situacijos analizės būdas pasirinktas dėl to, kad kokybiškas ir reprezentatyvus kokybinis tyrimas (anketavimas, internetinė apklausa) reikalauja kvalifikuotai paruošto tyrimo plano ir visapusiškos duomenų analizės, kurią atliktų šios srities specialistai. Mėgėjiškai ir nevisiškai atliktas kiekybinis tyrimas negalėtų užtikrinti pakankamo rezultatų tikslumo. Išsamesniam tyrimui atlikti kiekviena savivaldybė turėtų skirti lėšų ir samdyti nepriklausomus šios paslaugos teikėjus.

Raseinių rajono savivaldybė

Didžiąją kultūrinės veiklos dalį rajone įgyvendina trys biudžetinės įstaigos:

- Raseinių rajono kultūros centras;
- Raseinių M. Martinaičio viešoji biblioteka;
- Raseinių krašto istorijos muziejus.

Šios įstaigos dar turi padalinius rajone ir kartu su jais įgyvendina savo metinę programą. Kultūrinės veiklos renginių planai tarpusavyje nėra derinami, institucijų programos siejasi su jų veiklos specifika – biblioteka rengia knygų, autorių pristatymus, parodas, muziejus – teminius renginius, istorines ekspozicijas, kultūros centras orientuojasi daugiau į mėgėjų meno veiklą, masinius renginius visuomenei.

Žinoma, šios įstaigos galėtų skirti daugiau dėmesio savo renginiams koordinuoti, nes dažnai, ypač svarbių valstybinių švenčių metu, racionaliau būtų daryti pagal bendrą programą paruoštus renginius, kurie papildytų vienas kitą ir sudarytų bendrą visumą.

Raseinių rajono kultūros centras yra pagrindinis viešų renginių, mėgėjų meno veiklos organizatorius. Jo veiklos principai ir struktūra nekinta jau daugelį metų – be kultūros centro Raseiniuose šiuo metu kaimiškose vietovėse veikia dar 21 padalinys. Išlaikyti tokią struktūrą reikia nemažai resursų – tiek materialių, tiek žmogiškų, ir tai tikriausiai nėra racionalus sprendimas, užtikrinant kokybiškas kultūrines paslaugas bendruomenei. Pirmiausia dėl to, kad neįmanoma surasti ir išlaikyti tokio skaičiaus kvalifikuotų kultūros specialistų, suteikti jiems normalias darbo sąlygas ir skirti pakankamai lėšų kultūrinei veiklai. Dėl šių priežasčių kultūrinė veikla yra gana vienpusiška, didžiąją mėgėjų kolektyvų dalį sudaro vokaliniai ansambliai.

Iš esmės kultūros centro ir jo padalinių veiklos kryptį ir pobūdį nustato šios įstaigos steigėjas – Raseinių rajono savivaldybė. Galima teigti, kad šiuo atveju tvirtai galioja principas „kas moka pinigus, tas ir muziką užsako...“. Kai kuriais atvejais jis įgyvendinamas visiškai tiesiogiai – dažnai į didesnius renginius kviečiamų atlikėjų sąrašas ir visa renginio programa derinamas su savivaldybės administracijos vadovybe.

Raseinių savivaldybėje nėra kitų kultūros paslaugas teikiančių nuolatinių institucijų – kino teatrų, dailės galerijų, koncertų ir pramogų erdvių. Iš dalies šiais funkcijas atlieka veikiančios biudžetinės įstaigos – kiekviena iš jų turi erdves parodoms, koncertams, susitikimams, įrangą filmams rodyti. Tiesa, dažnai nė viena institucija neturi kvalifikuoto specialisto, kuris galėtų užtikrinti tokių renginių aukštą meninį lygį.

Iš Raseinių rajone veikiančių nevyriausybinių organizacijų, taip pat iš dalies užsiimančių kultūrine veikla, didžiąją dalį sudaro „kaimo bendruomenės“, jų įregistruota apie 60. Tai yra gana dirbtiniai dariniai, sukurti ir palaikomi ES fondų lėšomis. Dažnai kyla paradoksali situacija, kai šios organizacijos viename kaime konfrontuoja su kultūros centro padaliniais, bandydamos įgyvendinti savo atskiras „kultūrines“ programas.

Rajono kultūros lauke veikia keturios daugiau matomos nevyriausybinės organizacijos – tautodailininkų bendrija „Sodžius“, menininkų bendrija „Pegasas“, „Raseinių jaunimo multimedijų dirbtuvės“ ir asociacija „Idėjų upė“.

Kitas kriterijus, kuris gali lemti regiono kultūrinį gyvenimą – čia gyvenančių profesionalių kūrėjų veikla. Tokių žmonių Raseinių rajone labai mažai, todėl kažkokios didesnės įtakos kultūros procesui regione jie negali turėti. Todėl vaizduojamosios, dekoratyvinės dailės, muzikos srityse dominuoja mėgėjų menas, kuris nedaro didesnės įtakos visuomenės meniniam ugdymui.

Kol kas vienintele ryškesne alternatyvia kultūrine veikla rajone išlieka įvairių institucijų, nevyriausybinių organizacijų įgyvendinami iš dalies Lietuvos kultūros tarybos finansuojami projektai. Jie suteikia organizatoriams platesnę veiklos laisvę, įgalina pasirinkti kitokias veiklos formas, pristatyti įvairius kūrybos žanrus. Pastebima ir palanki savivaldybės nuostata tokiu projektų atžvilgiu – beveik visada jiems užtikrinamas kofinansavimas. Tikėtina, kad Regioninės kultūros tarybos Tolygios kultūrinės raidos programa dar labiau paskatintų šį bendradarbiavimą.

Pagal LKT 2016–2018 m. pateiktų ir įgyvendintų paraiškų statistinius duomenis, Raseinių rajono situacija yra nebloga – pagal daugelį parametrų jis yra tarp pirmaujančių, kartu su Kauno r. ir Kaišiadorių savivaldybėmis. Pagal finansuotų paraiškų sumą yra antroje vietoje po Kaišiadorių savivaldybės. O pateiktų ir finansuotų paraiškų santykis yra pats geriausias Kauno apskrityje. Tai rodo, kad rajono institucijos sugeba parengti kokybiškas paraiškas Lietuvos kultūros tarybos konkursams. Vienas iš trūkumų – daugelis finansuotų paraiškų yra pateiktos biudžetinių įstaigų, nevyriausybinių organizacijų dalis yra nedidelė.

Raseinių savivaldybėje nuo 2019 metų pradės veikti patariamoji Kultūros taryba, 9 asmenų sudėties nuolat veikianti grupė, sudaryta iš biudžetinių, nevyriausybinių, jaunimo organizacijų atstovų.

Labai svarbus veiksnys – vietos istorinio kultūrinio paveldo išnaudojimas, pritaikymas kultūrinei veiklai. Dažnu atveju organizuojama kultūrinė veikla yra „beveidė“, niekaip nesusijusi su vietos tradicijomis, istorine atmintimi. Kultūrinės veiklos derinimas prie vietos istorinio paveldo objektų yra svarbus faktorius kultūrinio turizmo plėtrai.

Raseinių savivaldybės prioritetinė kultūrinės veiklos kryptis – Šiluvos, kaip piligrimystės centro, populiarumo didinimas, kartu užtikrinant pastovius kultūrinio turizmo srautus šia kryptimi. Šiam tikslui kiekvienų metu biudžete planuojama atskira eilutė su apibrėžta suma tiek infrastruktūros plėtrai, tiek kultūrinei veiklai. 2019 metais Šiluvoje numatyta plati kultūrinė-edukacinė veikla, kurios programoje Tarptautinė meno bienalė (www.menopiligrimai.lt), seminarai, mokymai, konferencijos, koncertai ir kiti renginiai (www.atraskraseinius.lt).

Daug veiklos šioje srityje vykdo Raseinių krašto istorijos muziejus (www.raseiniumuziejus.lt). Jo ekspozicijos yra keliuose istoriniuose objektuose – tai Simono Stanevičiaus sodyba, Maironio gimtinės sodybvietė Pasandravyje, restauruota tėviškės sodyba Bernotuose. Šiose vietose vyksta daug regione ir Lietuvoje žinomų kultūrinių renginių.

Kaišiadorių rajono savivaldybė

Kultūros įstaigos

Kaišiadorių rajono savivaldybėje veikia 8 kultūros įstaigos: 6 kultūros centrai (Kaišiadorių, Kruonio, Palomenės, Rumšiškių, Žaslių ir Žiežmarių kultūros centrai (toliau – KC), Kaišiadorių muziejus ir Kaišiadorių rajono savivaldybės viešoji biblioteka, turinti 23 skyrius (teritorinius struktūrinius padalinius, vadinamus bibliotekomis).

Kultūros srities SSGG (2017 m.)

Stiprybės – aktyviai veikiančios savivaldybės kultūros įstaigos; turtingi muziejaus fondai; įkurtas ir aktyviai veikiantis Žaslių tradicinių amatų centras (Žaslių KC struktūrinis padalinys); aktyvus savivaldybės bendradarbiavimas su Lietuvos profesionalaus meno įstaigomis ir organizacijomis; profesionaliojo meno renginių gausa Kaišiadorių rajone; didelė Muziejaus darbuotojų patirtis knygų leidybos srityje, populiarinant Kaišiadorių kultūros paveldą.

Silpnybės – mažėjantis mėgėjų meno kolektyvų dalyvių skaičius; muziejus neturi patalpų ekspozicijoms įrengti; neaktyvus tradicinių amatininkų dalyvavimas sertifikuojant tautinio paveldo edukacines programas; nėra savivaldybės lėšų fondo privačių kultūros paveldo objektų ir objektų, esančių kultūros paveldo objektų vietovėse, tvarkybos išlaidoms iš dalies kompensuoti.

Galimybės – mėgėjų meno kolektyvų ir būrelių veiklos populiarinimas, naujų veiklos formų pasiūla; Kaišiadorių rajono ir Vidurio Lietuvos amatininkų ir tautodailininkų įtraukimas į tautinio paveldo produktų gamybą ir sertifikavimą; paveldo objektų panaudojimas turizmui.

Grėsmės – mažėjantis kultūros įstaigų finansavimas ateityje gali mažinti kultūrinių paslaugų prieinamumą ir jų kokybę; savivaldybės funkcijos – bendrosios kultūros ugdymas – siaurėjimas dėl tendencijos perduoti šią funkciją įgyvendinti švietimo įstaigoms; kultūros paveldo būklės blogėjimas dėl nepakankamo šių objektų savininkų ir valdytojų lėšų skyrimo paveldo objektams tvarkyti.

Projektų rengimas ir gautas finansavimas

2016 m. – iš viso buvo parengta ir pateikta 20 projektų, iš kurių dalinį finansavimą gavo 11 projektų. Taigi kultūros įstaigos kultūrinei veiklai vykdyti iš įvairių fondų papildomai gavo net 18800 Eur ir taip prisidėjo prie lėšų trūkumo problemos sprendimo.

Kauno rajono savivaldybė

Kauno rajone veikia 7 kultūros centrai, jiems priklauso 18 laisvalaikio salių. Čia kūrybine veikla užsiima 78 mėgėjų meno kolektyvai, 92 būreliai ir studijos, surengiama per 1000 renginių, kuriuos aplanko per 260 tūkst. lankytojų. Rajonas turtingas kultūros išteklių – čia yra 25 bažnyčios, 11 dvarų ir dvarviečių, 3 fortai, 23 piliakalniai, 37 muziejai ir bibliotekos.

Kauno rajoną garsina šie renginiai: Respublikinė aitvarų šventė „Tarp žemės ir dangaus“, tradicinis renginys „Lietuva Raudondvario dvare“, tarptautinis žemės meno festivalis „Land art“, dainuojamosios poezijos festivalis „Akacijų alėja“, Kalėdų eglutės įžiebimo šventė, tarptautinės šunų kinkinių varžybos.

Kauno rajono savivaldybės strateginio 2017–2019 m. veiklos plano Kultūros plėtros programą koordinuoja ir įgyvendina Kauno rajono savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo ir sporto skyrius. Šia programa numatoma ugdyti Kauno rajono gyventojų etninę savimonę, skatinti kūrybinę veiklą, mėgėjų meno veiklą, sudarant sąlygas dalyvauti kultūros srityje, didinti visuomenės užimtumą kultūrine veikla. Programa apima kultūros poskyrio, 7 kultūros centrų (su 18 laisvalaikio salių), viešosios bibliotekos ir jos 30 filialų, muziejaus ir jo 4 filialų veiklų organizavimą.

2017 m. Raudondvaris tapo mažąja Lietuvos kultūros sostine. Raudondvario bendruomenė surengė gausybę renginių ir visiems miestelio svečiams dovanojo nepamirštamų įspūdžių.

Kauno miestas su Kauno rajonu pelnė Europos kultūros sostinės (2022) titulą. Iki 2022 m.

dar yra 4 metai, tačiau 2017 m. prasidėjo aktyvus programos pristatymas ir Kauno rajone. Daugelyje rajono seniūnijų pristatytos pagrindinės programos veiklos, aktyvūs žmonės kviečiami prisidėti prie projekto veiklų, dalyvauti mokymuose, seminaruose, siūlyti savo idėjas naujiems arba jau tradiciniams renginiams, prasidėjo projekto „Šiuolaikinės seniūnijos“ įgyvendinimas.

Kauno rajono savivaldybėje vykdoma valstybinių švenčių ir atmintinų dienų minėjimo programa.

Kauno rajono kultūros centrų mėgėjų meno kolektyvai dalyvauja konkursuose ir festivaliuose. Rajono chorai pasirodo respublikiniuose chorų konkursuose, kur įtvirtino turimas kategorijas, o Respublikinė vertinimo komisija „Aukso vainiko“ nominaciją kaip Lietuvos geriausiam metų meistrui vaizduojamosios liaudies dailės srityje jau trečią kartą įteikė skulptoriui, kryždirbiui Adolfui Teresiui iš Garliavos, 2018 m. „Aukso paukštė“ įteikta folkloro ansambliui „Viešia“.

Kauno rajono muziejuje ir jo 4 padaliniuose-filialuose 2018 m. lankėsi per 20 tūkst. lankytojų. Surengtos 38 profesionalaus ir tautodailės meno parodos, tarp jų ir užsienio autorių – italų menininkų Massimo Ghiotti, Ascoli Piceno, Raffaele Mondazzi, Luigi Farina, ispanų Salvadore Dali ir Giorgio de Chirico; baltarusių fotografo Vito Salošankos kūrybos parodos, lietuvių išeivių – Prano Gailiaus, Aldonos Gustas. Vykdytos 27-ių edukacinių programų 55 veiklos. Suorganizuoti 58 renginiai, svarbiausi jų: „Muziejaus naktis“, „Brolių Juškų dainos“ Vilkijoje, šeštasis „Dūdmaišininkų susipūtimas“ Vilkijoje ir Raudondvaryje, „Gegutės šventė“ Obelynėje (rengtas su Ugnės Karvelis gimnazija).

2017 ir 2018 m. iš dalies finansuoti 13 Kauno rajono kultūros centrų ir Kauno rajono muziejaus projektų. Jiems skirta 21 600 Eur iš Lietuvos kultūros tarybos rėmimo fondo (64 pav.). Dar apie 11 000 Eur gauta iš kitų fondų arba dalyvaujant kaip partneriams. 14-ai kultūros projektų paremti skirta 11 300 Eur iš Kauno rajono Kultūros ir meno projektų dalinio finansavimo programos.

1 diagrama

LR kultūros ministerijos ir Kultūros rėmimo fondo lėšų, skirtų Kauno rajono kultūros įstaigų projektams finansuoti, kaita 2013–2017 m.

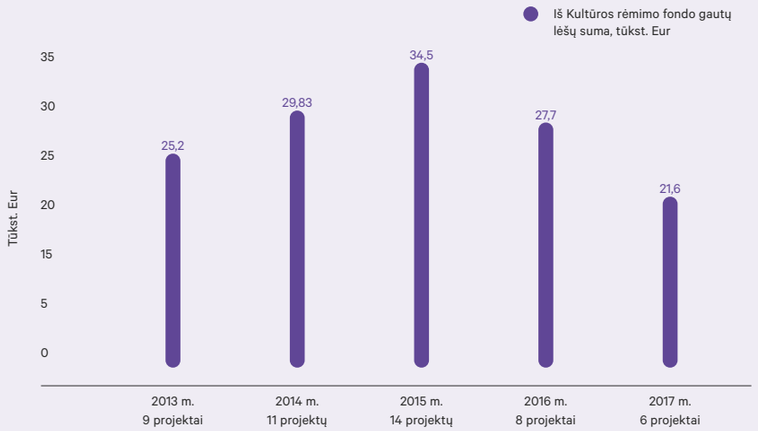

Rajono bibliotekos, turėdamos gerą infrastruktūrą, garantuoja prieigą prie informacijos išteklių, teikia gyventojams galimybę mokytis, kurti, tobulėti visą gyvenimą, yra bendruomenės kultūros ir bendravimo vieta. Kauno rajono savivaldybės viešosios bibliotekos ir 30 jos padalinių atliekamos funkcijos ir rajono bendruomenei teikiamos paslaugos yra labiau kompleksinio pobūdžio, apima tiek informacinę, kultūrinę, tiek ir švietiamąją-edukacinę, socialinę-visuomeninę bei turiningo laisvalaikio organizavimo sritis.

2017 m. Viešoji biblioteka įgyvendino 7 inovatyvių paslaugų kūrimo ir kultūrinius projektus. Jiems 15 200 Eur paramą skyrė Lietuvos kultūros taryba, Europos kultūros komisijos atstovybė ir Kultūros paveldo departamentas. Biudžeto lėšos ir laimėti projektai sudarė sąlygas bibliotekoms įgyvendinti kitas veiklos sritis:

- ugdyti gyventojų informacinį ir skaitmeninį raštingumą;
- bibliotekose plėsti neformaliojo ugdymo veiklą diegiant naujas paslaugas su informacinėmis technologijomis;
- skatinti profesionaliosios kultūros pažinimą ir bendruomenės kultūrinių kompetencijų tobulinimą;
- tobulinti bibliotekų vadybą.

Gyventojų informaciniam ir skaitmeniniam raštingumui ugdyti Viešojoje bibliotekoje plečiamas elektroninių paslaugų spektras išmaniajam vartotojui.

Gyventojai skatinami ir mokomi naudotis bibliotekose teikiamomis elektroninėmis paslaugomis. Bibliotekų darbuotojų rengiamuose kompiuterinio raštingumo pradžiamokslio mokymuose dalyvavo apie 800 rajono gyventojų. Jiems suteiktos konsultacijos ir atsakyta į 3 500 užklausų. Bibliotekose plečiamos neformaliojo ugdymo veiklos diegiant naujas paslaugas su informacinėmis technologijomis.

1 lentelė

Edukacinių veiklų skaičius bibliotekose 2016–2017 m.

Suorganizuotos edukacinės veiklos bibliotekose	Iš viso, vnt.	Edukacinių veiklų su IT skaičius, vnt.	Dalyvių skaičius, vnt.
2017 m.	1 360	570	13 700
2017 m.	1 006	367	8 551

Viešojoje bibliotekoje rengiamos virtualios parodos, kurios skelbiamos elektroniniame puslapyje www.krsvbiblioteka.lt. Viešosios bibliotekos įgyvendintu projektu „Išmanusis kultūros kelias Kauno rajone“ sukurtas virtualus gidas, kuriame pateikiami 69 suskaitmeninti kultūros objektai. Virtualus gidas pritaikytas naudotis neformaliojo ugdymo veiklose bibliotekos erdvėse, moksleivių istorijos ir literatūros pamokose, bendruomenės, TAU veiklų ir kituose krašto pažinimo renginiuose.

Bibliotekose sukurtos inovatyvios paslaugos prisidėjo prie gyventojų kompetencijų didinimo, bibliotekos progreso ir žinomumo stiprinimo.

Bibliotekos rengė Metų knygos rinkimus, Europos dienos šventę, šeimos šventę ir kitus renginius. Įvairiais renginiais paminėti Lietuvių kalbos kultūros, I. Simonaitytės metai, Tautinio kostiumo metai, Piliakalnių metai. Gyventojai aktyviai įsiliejo į Viešosios bibliotekos ir LBD (Lietuvos bibliotekininkų draugija) Kauno rajono skyriaus Piliakalnių metams skirtą konkursą. Jo metu sukurta fotopaveikslų paroda, pristatanti Kauno rajono piliakalnius. Rajono gyventojai buvo pakviesti priimti skaitymo iššūkį ir leistis į vasaros nuotykį su knyga. Skaitytojai įveikė 10 skaitymo užduočių, perskaitė 1 753 knygas ir užėmė II vietą Lietuvoje.

Dėl plataus paslaugų spektro ir laisvalaikio erdvės sampratos jaunimo ir darbingo amžiaus bibliotekos lankytojų įsitraukimas į įvairiapusę Kauno rajono savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos padalinių veiklą proporcingai didėja. Atsiliepti į sparčiai kintančios bendruomenės poreikius ir įgyvendinti bibliotekų siekius padeda Savivaldybės teigiamas požiūris į bibliotekų veiklą, savo kvalifikaciją nuolat keliantys darbuotojai ir aktyvus dalyvavimas projektų veikloje.

Kėdainių rajono savivaldybė

Kėdainiai yra ypač turtingas savo daugiakultūriu paveldu kraštas. Nors yra pačiame dabartinės Lietuvos viduryje, kartu tai ne tik Aukštaitijos ir Žemaitijos, bet ir įvairiausių tautų ir kultūrų paribys. Apie 200 metų reformacijos centras, apie 300 metų privatus kunigaikščių Radvilų miestas, kuriame sugyveno 6 tautos ir 6 konfesijos. Kraštas susijęs su Mikalojumi Daukša, Vilniaus Gaonu Elijahu, Vincu Svirskiu, Piotru Stolypinu, Czeslawu Miloszu, Mikalojumi Katkumi, Juozu Urbšiu, Tėvu Stanislovu. Kėdainiai garsėja savo unikalia istorija ir išlikusiu gana turtingu paveldu. Rajone nemažai dvarų, svarbios kultūrinės traukos vietos kaip Paberžė, Krakės, Šeteniai, Šventybrastis. Todėl čia glūdi milžiniškas kultūrinis potencialas.

Pastaruoju metu Kėdainiai ypač aktyvina kultūrinį gyvenimą, siekia propaguoti kultūrinį turizmą, tenkinti vietos gyventojų kultūrinius poreikius.

Kėdainių rajone veikia 8 biudžetinės kultūros įstaigos: 6 kultūros centrai (ir 12 jų skyrių), Kėdainių krašto muziejus (ir 5 jo skyriai) ir Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka (ir 39 struktūriniai-teritoriniai padaliniai), 2 neformaliojo švietimo įstaigos (Kėdainių dailės mokykla bei Kėdainių muzikos mokykla), skatinančios meninį ugdymą, VšĮ „Janinos Monkutės-Marks muziejus-galerija“ (steigėjas – privatus asmuo). Ažytėnuose (Krakių seniūnija) galima aplankyti Mikalojaus Katkaus memorialinį muziejų, o Paberžėje (Gudžiūnų seniūnija) pamatyti Tėvo Stanislovo liturginių rūbų ir reikmenų kolekciją. Šie du muziejai juridinio asmens statuso neturi. Kėdainių rajono savivaldybėje bene labiausiai išplėtotas kultūros įstaigų tinklas Kauno apskrityje.

Rajono savivaldybė skiria dėmesį kultūros įstaigoms modernizuoti: renovuoti kultūros centrai Akademijoje ir Josvainiuose bei Šėtoje, 2018 m. pabaigoje duris atvėrė Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos vaikų skyrius, skiriamos lėšos Kėdainių krašto muziejaus ekspozicijoms modernizuoti, kitų įstaigų ar jų teritorinių padalinių patalpoms atnaujinti.

Tiek Kėdainių mieste, tiek ir visame Kėdainių rajone skatinama mėgėjų meno veikla, t. y. apie 4 proc. Kėdainių rajono gyventojų dalyvauja mėgėjų meno kolektyvų, studijų veikloje kultūros centruose. Mėgėjų meno kolektyvai per metus surengia daugiau kaip 700 pasirodymų, dalyvaudami įvairiuose renginiuose rajone ir už jo ribų.

Pakankamas dėmesys skiriamas skaitymui skatinti – apie 25 proc. rajono gyventojų nuolat naudojasi bibliotekos paslaugomis. Ypač stiprios ir populiarios Kėdainių krašto muziejaus edukacinės programos, žiūrovų ypač palankiai vertinami profesionalaus meno ir kiti renginiai. 2017 m. vyko 914 edukaciniai užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 6921 dalyvis.

Kasmet kultūros centrų bei muziejaus darbuotojai organizuoja apie 150 profesionalaus meno renginių (parodos, koncertai ir spektakliai), o renginiuose apsilanko daugiau kaip 20000 žiūrovų.

Savivaldybės administracija kasmet organizuoja rajono kultūros įstaigų, nevyriausybinių organizacijų kultūros projektų, finansuojamų rajono savivaldybės biudžeto lėšomis, konkursą. Kasmet konkursui vidutiniškai pateikiama apie 20 projektų paraiškų, iš kurių 9 NVO, finansuojama vidutiniškai 12 projektų, iš kurių 6 NVO. 2018 m. projektams vykdyti buvo skirta 20000 Eur.

Kėdainių rajone registruota daugiau kaip 200 įvairių sričių nevyriausybinių organizacijų. Dalis jų veikia vaikų ir jaunimo, kultūros, tautinių bendruomenių, vietos bendruomenių, švietimo, pilietinių iniciatyvų srityse. Rajono kaimiškųjų seniūnijų bendruomeninės organizacijos (Bendruomenės centrai) organizuoja ir kultūrinis renginius, skatindamos vietinių gyventojų aktyvumą, inicijuodamos ir įgyvendindamos kultūros projektus. Tačiau daugelis organizacijų nuolatinės veiklos nevykdo.

Kultūros įstaigų darbuotojų bendruomenė sensta, pastaruoju metu rajono kultūros įstaigose įsidarbino vos keletas jaunų darbuotojų, kultūros įstaigose beveik nėra jaunimo, iniciatyvių žmonių. Akivaizdus naujų idėjų, iniciatyvų, kūrybiškumo, profesionalumo, intelektualių asmenybių trūkumas. Dėl to išlieka tradiciniai renginiai bei veikos, trūksta inovatyvių šiuolaikinių veiklos formų (šiuolaikinio, modernaus meno užsiėmimų, kolektyvų). Kultūros centruose bei Mikalojaus Daukšos viešojoje bibliotekoje pasigendama tarptautinio bendradarbiavimo, tarptautinių projektų įgyvendinimo. Tokius projektus rengia ir įgyvendina tik Kėdainių krašto muziejus, o tarptautinius kultūros mainus vykdo savivaldybės administracija. Dažnu atveju tiek biudžetinės įstaigos, tiek ir nevyriausybinės organizacijos finansavimą veiklai ar renginiams siekia gauti savivaldybės administracijoje, o ne teikiant projektus.

Kėdainių rajonas yra strategiškai palankioje geografinėje vietoje: santykinai nedidelis atstumas iki Kauno, Panevėžio, Šiaulių ar Vilniaus. Tačiau tai yra ir viena iš akivaizdžių demografinių problemų – mažėja gyventojų, jaunimas išvyksta gyventi į didžiuosius miestus ar užsienį. Dalis miesto ir rajono gyventojų turi galimybę savo kultūrinius poreikius tenkinti būtent išvažiuodami stebėti renginius didžiuosiuose miestuose.

Svarbiausi reprezentaciniai renginiai Kėdainių mieste ir rajone:

- Respublikinis vaikų ir jaunimo muzikos festivalis „Skambantys perliukai“ vyksta kasmet gegužės pirmą savaitgalį;
- tarptautinis kamerinių chorų festivalis „Ave musica“ vyksta kas dvejus metus gegužės trečią savaitgalį;
- maisto ir gėrimų festivalis „Radvilų virtuvė“ vyksta kasmet gegužės trečią savaitgalį;
- Kėdainių rajono Dainų šventė vyksta kas dvejus metus birželio pirmą savaitgalį
- šventė „Sekminės Paberžėje“ (festivalis) vyksta kasmet per Sekmines Paberžėje (Gudžiūnų sen., Kėdainių r. sav.);
- Czeslawo Miloszo festivalis vyksta kas dvejus metus birželio mėn.;
- tradicijas ir dabartį jungiantis festivalis „Pap/Art/Is“ vyksta kasmet birželio trečią savaitgalį
- folkloro, liaudiškos muzikos ir amatų šventė „Po vasaros dangum“ vyksta kasmet liepos 6 d. ant Bakainių piliakalnio (Surviliškio sen. Kėdainių r. sav.);
- kulinarinio paveldo ir pramogų šventė „Agurkų šventė“ vyksta kasmet liepos antrą savaitgalį;
- dainuojamosios poezijos festivalis „Ant Nevėžio kranto“ vyksta kasmet liepos ketvirtą savaitgalį;
- džiazo festivalis „Broma Jazz“ vyksta kasmet rugpjūčio trečią savaitgalį;
- festivalis „Radviliada“ vyksta kasmet rugsėjo mėn.;
- Kėdainių miesto šventė vyksta kasmet rugsėjo antrą savaitgalį
- folkloro festivalis „Į vidurio Lietuvą susiėję“ vyksta kas dvejus metus rugsėjo antrą savaitgalį;
- regioninis vaikų ir jaunimo folkloro festivalis „Ant Smilgelės krantelio“ vyksta kasmet spalio trečią savaitgalį Krakėse (Krakių sen., Kėdainių r. sav.).

Jonavos rajono savivaldybė

Jonavos rajono savivaldybė įsikūrusi patogioje geografinėje vietoje, pačiame Lietuvos centre, ir yra viena iš aštuonių, sudarančių Kauno apskritį.

Jonavos rajonas – tai svetinga Jonų Respublika, kurioje į kultūros veiklą integruojamos įvairios tautos, kultūros ir socialinės grupės bei įmonės, įstaigos ir organizacijos.

Kultūrinę veiklą Jonavos rajone vykdo šios pagrindinės įstaigos: Jonavos rajono savivaldybės kultūros centras, kuriam priklauso 10 filialų (Čičinų Juškonių, Kulvos, Liepių, Panoterių, Ruklos, Šilų, Šveicarijos Užusalių kultūros centras), 2 skyriai (krašto muziejaus ir teatro).

Rajone taip pat veikia Janinos Miščiukaitės meno mokykla, kur ugdomi vaikai pagal neformaliojo švietimo programas, organizuojami įvairių meno žanrų respublikiniai ir tarptautiniai festivaliai; respublikinis meno ir muzikos mokyklų jaunųjų pūtikų festivalis, respublikinė meno, muzikos ir choreografijos mokyklų šokio šventė „Iš aplinkui – Jonava“, jaunųjų pianistų, akardeonistų šventės-konkursai.

2019 m. renovuota Viešoji biblioteka, kurios veikla orientuota į kasdienių bibliotekinių paslaugų, atitinkančių Jonavos krašto bendruomenės poreikius tenkinimą. Pagrindiniai VB renginiai: Respublikinis Grigorijaus Kanovičiaus literatūrinės premijos konkursas, Knygos klubo susitikimai su rašytojais, poetais, vertėjais ir leidėjais, Lietuvių išeivijos istorinės tematikos parodos, bendradarbiaujant su prezidento Valdo Adamkaus biblioteka, bei šventė „Senjorų pomėgių mugė“.

Kultūrinės veiklos renginių planai tarp kultūrines paslaugos teikiančių įstaigų nėra derinami.

Jonavos rajone išskirtinos šios pagrindinės meno kryptys: vizualiniai menai, chorines, džiazo ir popmuzikos festivaliai / respublikiniai renginiai, teatras, kinas, edukacinės programos ir mėgėjų menas. Didžioji dalis Jonavos rajone vykdomų kultūrinių veiklų yra tradicinės šventės. Joninės, Miesto šventė, chorų festivalis „Šviesa amžinoji dainos“, vaikų ir jaunimo folkloro festivalis „Siūlai, siūlai susivykit“, festivalis „Jonavajazz“, vaikų ir jaunimo popchorų festivalis „Spalvų gama“, festivalis „Vasara Jonavoje“, Rudens šventė, Eglės įžiebimo šventė, renginiai skirti Kultūros dienai, Užgavėnės, respublikinė sutartinių šventė „Sutarysma“ ir kt.

Sujungus Kultūros centrą su krašto muziejumi ir teatru, kultūra rajone tapo dar labiau centralizuota ir geriau koordinuojama. Rajono kultūriniame gyvenime pasigendama kūrybiniu požiūriu netikėto kultūrinio vyksmo, eksperimentinio meno ir viešųjų įstaigų bei nevyriausybinių organizacijų aktyvumo.

Gyventojų įsitraukimui į kultūrinį gyvenimą neigiamą įtaką daro veiksniai, nebūtinai priklausantys tiesiogiai nuo kultūrines paslaugas teikiančių įstaigų ar organizacijų:

motyvacijos dalyvauti kultūriniame gyvenime stoka, bendruomeniškumo trūkumas, susisiekimo problema aktuali rajone gyvenantiems žmonėms bei negalią turintiems asmenims.

Jaunimui aktuali užimtumo vasaros atostogų metu problema. Kultūros centras organizuoja kūrybines vaikų ir jaunimo vasaros stovyklas, 1–10 klasių moksleiviams yra paruošęs 22 edukacines Kultūros paso edukacines programas.

2018 m. rajono Kultūros centruose veikė 47 mėgėjų meninės veiklos kolektyvai, įtraukę beveik 500 narių. Per metus rajono mėgėjų meninės veiklos kolektyvai vidutiniškai suorganizuoja 400 koncertų rajone, Lietuvoje ir užsienyje.

Kasmet rajono kultūros įstaigose suorganizuojama virš 200 profesionalaus meno renginių (parodos, koncertai ir spektakliai), kuriuose apsilanko daugiau nei 67 000 žiūrovų.

Jonavos kultūros centras bendradarbiauja su įvairiomis visuomeninėmis Jonavos rajone veikiančiomis organizacijomis, padėdamas joms įgyvendinti bendruomenės telkimo, edukacinius ar socialinius projektus. Kasmet centras organizuoja rajono visuomeninių organizacijų kultūros ir meno projektų dalinio finansavimo konkursą rajono biudžeto lėšomis.

Kultūros įstaigos kasmet kviečia aktyvius jaunus žmones savanoriauti ir talkinti organizuojamuose renginiuose bei įgyti kultūrinio-organizacinio darbo žinių. Kultūros centre įkurtas Savanorių klubas vienija daugiau nei 30 narių.

Ateityje įgyvendinant strateginius Kauno regiono projektų finansavimo prioritetus bus siekiama susilpninti kultūros centralizacijos pasekmes rajone, skatinti aktyvų bendruomenių įsitraukimą į kultūros veiklas. Organizuojant edukacinio pobūdžio renginius su profesionaliais kultūros srities atstovais, siekiama didinti bendruomenių, kultūros lauko operatorių, kitų potencialių projektų kūrėjų kompetencijas ir motyvaciją veikti kultūros srityje. Tikimasi, jog bus įgyvendinamos veiklos, skatinančios efektyvų kultūros lauko veikėjų tarpusavio bendradarbiavimą ir komunikaciją, įskaitant kitas regionų tarybas ir regione esantį Kauno miestą. Taip pat didinamas bendruomeniškumas, įtraukiant įvairias visuomenės grupes į kultūros projektų rengimą bei veiklų įgyvendinimą.

Birštono savivaldybė

Birštone veikia šios kultūros įstaigos:

- viešoji biblioteka Birštone ir 3 jos padalinai (filialai) kaimiškoje savivaldybės teritorijoje;
- kultūros centras;
- Birštono muziejus ir jo padalinys Birštono sakralinis muziejus.

Birštonas išsiskiria renginių žanrų įvairove ir jų turinio kokybe. Šie renginiai jau yra tapę Birštono identiteto komunikavimo priemone.

Daugiau nei 35 metus paskutinį kovo mėnesio savaitgalį vyksta tradicinis, seniausias Lietuvoje tarptautinis džiazo festivalis ,,Birštonas“. Nuo 1980-ųjų kas dvejus metus skambantis džiazas kurortui pelnė Lietuvos džiazo Mekos vardą.

Sakralinės muzikos festivalis „Gaudete, Birštonas“ (vyksta jau 11 m.), akordeono muzikos festivalis (vyksta 4 m.), Baltijos gitarų festivalis su meistriškumo kursais, Vasaros menų akademija (meistriškumo kursai, paskaitos, koncertai);

Tautinių šokių kolektyvų sambūris „Jievaro tiltais“ ir mėgėjų teatrų festivalis „Rojaus obuoliukai“.

Literatūriniai-muzikiniai vakarai „Po žvaigždėtu vasaros dangum. Literatūriniai vakarai Birštone“ organizuojami nuo 2011 m. finansuojami LKT.

Bibliotekoje, išlaikydami tradicines paslaugas, diegiame naujoves, inovatyvias, interaktyvias paslaugas (3D spausdinimo, virtualios realybės ir kt.). Esame atvira bendruomenės poreikiams erdvė, kur galima išbandyti naujas idėjas, kur vyksta įdomūs susitikimai, edukaciniai užsiėmimai, kūrybinės dirbtuvės. Vykdome švietėjišką veiklą ir nuo 2017 m. koordinuojame Neformalųjį suaugusiųjų švietimą ir tęstinį mokymąsi Birštone.

Ypatingą dėmesį skiriamame skaitymui, jo gydomajai galiai – biblioterapijai. Šis metodas, jungiantis literatūrą, psichologiją ir psichoterapiją, padeda žmonėms įveikti stresą, atsipalaiduoti, keisti požiūrį į gyvenimą bei supančią aplinką. Biblioterapijos srityje sukaupta didele patirtimi dalijamasi su kolegomis Lietuvoje ir užsienyje. Nuo 2013 m. organizuojame ypatingo susidomėjimo sulaukusias biblioterapijos konferencijas „Biblioterapija. Knyga gali prakalbinti ir gydyti“.

Birštono muziejaus vaikams ir suaugusiems siūlo 20 edukacinių programų. Aktyvi parodinė veikla – muziejuje galima susipažinti su 25 parodomis. 5 kilnojamos parodos eksponuojamos kitose erdvėse. Išskirtinė muziejaus mokslinė veikla – paskaitų palaimintojo Teofiliaus Matulionio ciklas.

Birštono kultūros įstaigose lankosi ir jų paslaugomis naudojasi ne tik vietiniai gyventojai, vietos bendruomenė, bet ir Birštone poilsiaujantys, besigydantys žmonės iš kitų Lietuvos savivaldybių ir užsienio.

Auga kultūros įstaigų lankytojų skaičius, vietiniai gyventojai labai gerai vertina kultūros paslaugas.

2018 m. birželio–rugpjūčio mėn., siekiant išsiaiškinti, kaip Birštono savivaldybės gyventojai vertina savivaldybės teritorijoje teikiamas viešąsias paslaugas, buvo atliktas gyventojų nuomonės tyrimas. Jo rezultatai parodė, kad palankiausiai Birštono savivaldybės gyventojai vertina kultūros paslaugas.

Kultūros paslaugų Birštono savivaldybėje vertinimų vidurkis siekia 9,2 balo. Itin palankiai (9,36 balo) apklausos dalyviai įvertino viešosios bibliotekos ir jos padalinio veiklą bei kultūrinių renginių įvairovę (9,07 balo).

Birštono kurortas savo lankytojus vilioja ne tik sveikatingumo ir SPA paslaugomis, tačiau ir išskirtinio dėmesio sulaukusiais renginiais:

1. Džiazo festivalis „Birštonas“ (vyksta kovo mėn.).
   Tradicinis ir seniausias Lietuvoje tarptautinis džiazo festivalis, kuris Birštone 2018 m. vyko 20 kartą. Kartą per 2 metus džiazo Birštone klausosi apie 3 tūkstančiai džiazo mylėtojų! Birštono džiazo festivalis pristato pačius įvairiausius Lietuvos džiazo aspektus, žanrų krypčių ir stilių įvairovę: nuo diksilendų iki šiandieninio džiazo eksperimentinių, novatoriškų ieškojimų.
2. Tarptautinis chorų festivalis „Birštonas Cantat“ (gegužės 17–20 d.).
   2019 m. antrą kartą vyks naujas chorų ir orkestrų festivalis. Birštono kultūrinėse erdvėse skambės chorų atliekama muzika, festivalio atidarymo koncertas ir

konkursas vyks Birštono kultūros centre, susitikimai Birštono Kurhauze, o tradicinės festivalio Šv. Mišios Šv. Antano Paduviečio bažnyčioje.

3. Birštono miesto šventė (birželio 7–9 d.).
   Birštono kurortas kasmet įspūdingai švenčia miesto gimtadienį. Trijų dienų šventėje susirinkusiųjų laukia įvairūs renginiai ir pramogos: sveikatingumo, sporto, kulinarijos renginiai, meninės ir aktyvaus laisvalaikio pramogos.
4. Vasaros renginių ciklas „Po žvaigždėtu vasaros dangum. Literatūriniai vakarai Birštone“ (birželio–rugpjūčio mėn).
   Nuo 2011 metų kiekvieną vasarą jaukiose kurorto erdvėse, bendruomenėse vyksta nemokami literatūriniai renginiai, kuriuose perpindami skirtingas meno formas (literatūrą, muziką ir teatrą), pripažinti, profesionalūs Lietuvos kultūros ir meno kūrėjai originaliai pristato lietuvių rašytojų kūrybą, pamini ryškiausias lietuvių literatūros sukaktis. Stiprinant krašto kultūrinį identitetą, prisimenami savo gyvenimu ar kūryba su Birštonu susiję rašytojai: Vaižgantas, K. Binkis, M. K. Sarbievijus, B. Sruoga ir kiti. Prie buvusio Ustronės dvaro vyksta gydytojo, rašytojo S. Moravskio skaitymai.
5. „Gaudete Birštonas“ sakralinės muzikos festivalis. Tradicinis renginys. Vyksta kurorto bažnyčioje. 2019 metais organizuojamas jau 15-tą kartą (liepos mėn. šeštadieniais).
6. Birštono vasaros menų akademija (liepos 27 d.–rugpjūčio 4 d.).
   Birštono kurorte dešimt dienų koncertinėse salėse ir netikėtose kurorto erdvėse skamba klasikinė muzika – vyksta tarptautinis simpoziumas ir meistriškumo kursai „Birštono vasaros menų akademija“. Dešimt dienų besitęsiančių meistriškumo kursų metu vyksta publikai atviri užsiėmimai, paskaitos, koncertai, susitikimai ir diskusijos, kuriuose dalyvauja aukštųjų mokyklų, universitetų, gimnazijų, meno mokyklų moksleiviai, studentai ir studijas baigę atlikėjai.
7. Diskusijų festivalis „Būtent“ (rugsėjo 7–8 d.).
   Birštone vyks trečią kartą Lietuvoje organizuojamas diskusijų festivalis „Būtent!“, kuriame visi kviečiami keistis nuomonėmis apie valstybės raidai aktualiausius klausimus ir kelti naujas idėjas, padedančias valstybei augti, o bendruomenėms joje stiprėti. Festivalyje susitinka visuomeniški piliečiai, verslo, mokslo, nevyriausybinių organizacijų, politikos atstovai. Renginys tampa kasmetine tradicija, padedančia puoselėti diskusijų kultūrą ir gerinti priimamų sprendimų kokybę Lietuvoje.

Prienų rajono savivaldybė

Neišnaudojamas potencialas miesto savitumui ir kultūrinių paslaugų įvairovei formuoti. Prienų rajone trūksta unikalių, išskirtinių erdvių, kurios būtų patrauklios turistams ir skatintų vietinės bendruomenės tapatybės formavimąsi, neišnaudotos vandens turizmo galimybės Nemuno upe, tai suteikia daugiau konkurencinio pranašumo kaimyninėms savivaldybėms. Trūksta viešųjų erdvių kaip netradicinių kultūrinio veiksmo, rekreacijos, traukos vietų išnaudojimo.

Trūksta klasterinio bendradarbiavimo tarp kultūros įstaigų, tokia situacija užkerta kelią pritraukti daugiau kultūros vartotojų iš Prienų rajono ir kitų rajonų. Pastebimas renginių, būrelių ir mėgėjų meno kolektyvų įvairovės trūkumas, ypač mažas 19–29 m. jaunimo užimtumo galimybių pasirinkimas. Kvalifikuotų darbuotojų ir kultūrinio lauko profesionalų trūkumas.

Dėl nepakankamos paslaugų įvairovės bei kintančių, su technologijomis susijusių, įpročių, didėja gyventojų abejingumas vykstantiems kultūros renginiams, mažėja motyvacija dalyvauti vietinėje mėgėjų meno kolektyvų veikloje. Dauguma rajone organizuojamų renginių nėra patraukliai ar visapusiškai iškomunikuojami, o tai neleidžia pritraukti daugiau įvairaus amžiaus lankytojų. Dauguma rajone vykstančių renginių yra organizuojami tik tam, kad būtų įvykdomas planas, yra netinkamas požiūris į lankytoją.

Finansiniai ištekliai nukreipiami, atsižvelgiant į trumpalaikius uždavinius, o ne strateginius prioritetus. Kultūros įstaigos turi mažai sprendimų priėmimo laisvės, yra stipriai paveikiamos lokalinių politikos veiksnių, todėl mažėja kūrybinių darbuotojų motyvacija ir kūrybinis potencialas. Darbas su projektais yra šalia kitų privalomų darbų, todėl projektų įgyvendinimas tampa tik gretutiniu darbu.

Pasiekimai ir teigiami bruožai Prienų savivaldybės kultūros srityje

Prienų r. savivaldybės skatinama kultūros, švietimo ir verslo partnerystė sukuria prielaidas bendradarbiavimui vardan vietovės ekonominio, gamtinio ir kultūrinio potencialo išnaudojimo bei plėtros. Pradedami atrasti rajono išskirtinumai bei formuoti Prienų rajono identitetas: akcentuojamas poetas Justinas Marcinkevičius, rašytojas, keliautojas Matas Šalčius, Šilavoto Davatkyno muziejus.

Prienų krašto muziejaus ekspozicijos modernus ir inovatyvus atnaujinimas. Muziejus bendradarbiauja su kitais Lietuvos muziejais, skolinasi kilnojamas parodas, tačiau trūksta šių parodų iškomunikavimo, todėl būna mažai lankytojų. Tiek šis muziejus, tiek ir Prienų Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka bei Prienų kultūros ir laisvalaikio centras vykdo įdomias ir lankytojams patrauklias edukacijų programas.

Individualiomis pastangomis ir iniciatyva Prienų rajone yra pritraukiamas profesionalusis menas ir jo atstovai į periferiją: Pakuonio kaimo biblioteka pritraukia profesionalaus meno parodas, VDA Kauno fakulteto studentų kūrinių parodas, rengia kūrybos pristatymo popietes. Šilavoto Davatkyno muziejaus veika: profesionalių menininkų plenerai, tarptautinio poezijos festivalio „Poezijos pavasaris“ ir kiti profesionaliosios kultūros renginiai.

1.1. Apskrities socialinio klimato indeksas

Kauno apskrities (be Kauno m. savivaldybės) socialinio klimato indeksas (apskaičiuotas vadovaujantis Kvotų apskritims nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos kultūros tarybos pirmininko 2018 m. liepos 20 d. nutarimu Nr. 4LKT-11(1.3 E) „Dėl kvotų apskritims nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“) 2019 m. finansavimo cikluose buvo 51. Bendroje apskričių socialinio klimato indekso eilėje tarp dešimties apskričių Kauno apskritis užima 8 vietą (socialinio klimato indekso reikšmė geresnė nei vidurkis, kaip ir Vilniaus, Klaipėdos ir Šiaulių apskričių). Papildoma Tolygios kultūrinės raidos programos kvotos dalis dėl socialinio klimato indekso Kauno apskričiai neskirta. Bendra Tolygios kultūrinės raidos programos Kauno apskrities 2019 m. kultūros ir meno projektams finansuoti kvota buvo 230,25 tūkst. Eur.

2 diagrama

Socialinio klimato indeksas

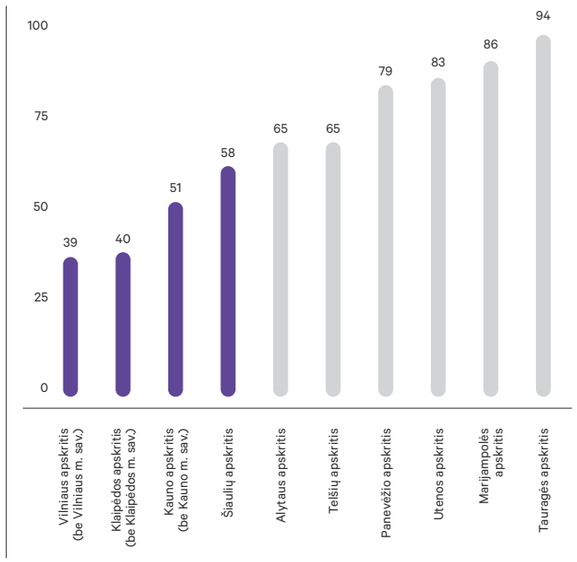

Lietuvos kultūros taryba (LKT), 2019

1.2. Kultūros lauko potencialas

1.2.1. Profesionalių meno kūrėjų skaičius

Kauno apskrityje (be Kauno m. savivaldybės) 2019 m. 27 kultūros ir meno kūrėjai pateikė paraiškas stipendijų kultūros ir meno kūrėjams konkursuose (po 5 muzikos ir bibliotekų, 4 dailės, po 3 literatūros, teatro ir tarpdisciplininio meno, 2 etninės kultūros, po 1 muziejų ir cirko srityse), 7 priklauso įvairioms meno kūrėjų asociacijoms[2], 46 Valstybinės mokesčių inspekcijos yra registruoti kaip 2 proc. paramos kultūros ir meno kūrėjams gavėjai (Kauno miesto savivaldybėje – 188).

[2] Remiamasi šių meno kūrėjų asociacijų pateiktais duomenimis: Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjunga, Lietuvos meno kūrėjų sąjunga, Lietuvos kompozitorių sąjunga, Šiuolaikinio šokio asociacija, Scenos meno kritikų asociacija, Vilniaus krašto tautodailininkų-meno kūrėjų bendrija, Vilniaus rašytojų sąjunga. Kitos meno kūrėjų asociacijos duomenų nepateikė.

2 lentelė

Kultūros ir meno kūrėjai Kauno apskrityje (be Kauno m. savivaldybės) 2019 m.

	Duomenų šaltiniai	LKT stipendijų statistika (2019 m.)	Meno kūrėjų organizacijų duomenys	2 proc. paramos kultūros ir meno kūrėjams gavėjai
	Kultūros ir meno kūrėjai, vnt.	27	7	46

3 diagrama

Fizinių asmenų (meno kūrėjų), kuriems Lietuvos Respublikos kultūros ministerija yra suteikusi paramos gavėjo statusą, pasiskirstymas Kauno apskrities savivaldybėse

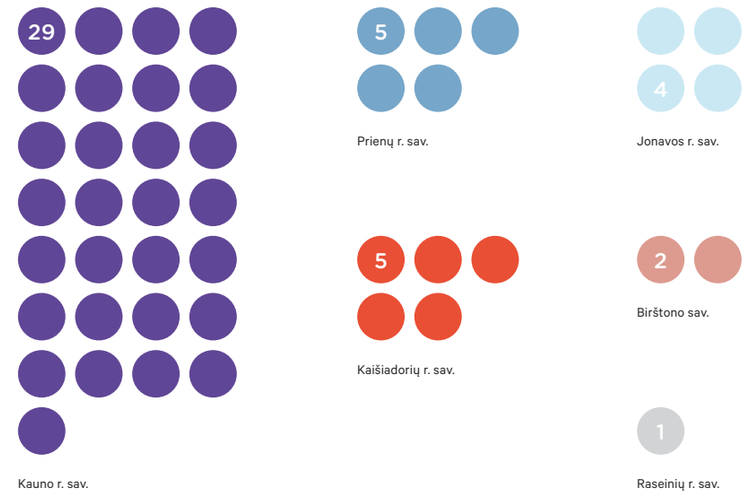

VMI, 2019

4 diagrama

Kultūros ir (ar) meno kūrėjų skaičius (violetinė spalva, ašis kairėje) (pagal pateiktas paraiškas LKT stipendijoms gauti 2014–2018 m.) ir skaičius tenkantis 10 tūkst. gyv. (žydra spalva, ašis dešinėje)

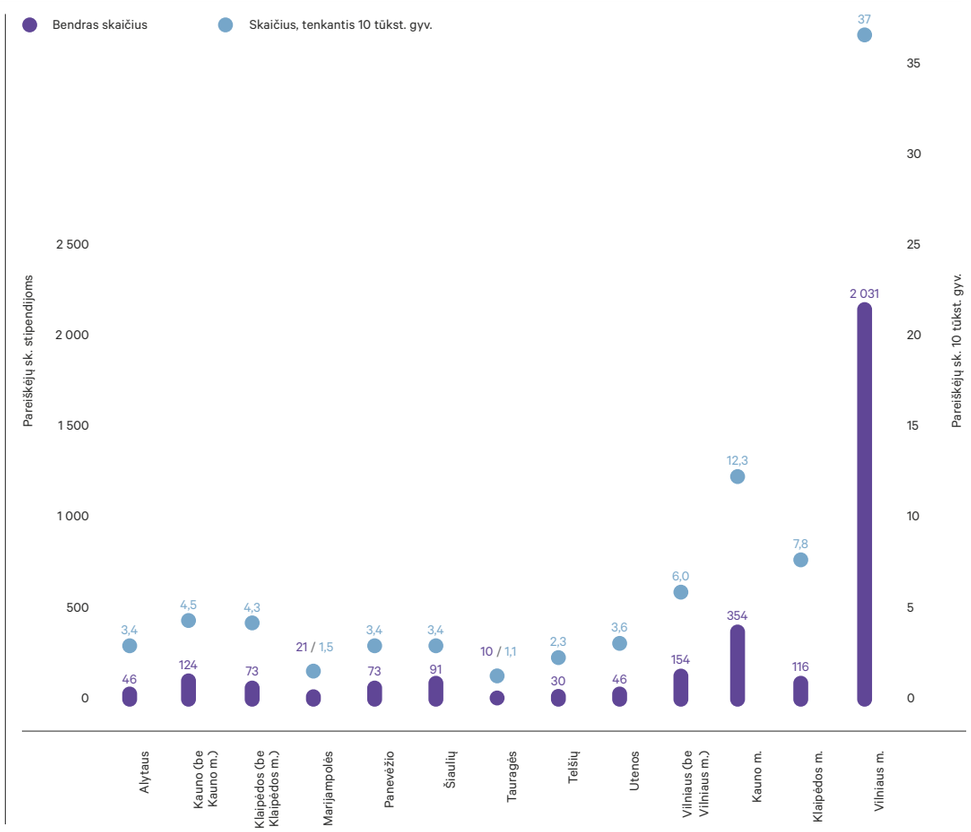

Dzemydaitė, 2019

5 diagrama

Kultūros ir (ar) meno kūrėjų skaičiaus pasiskirstymas pagal amžiaus grupes (pagal pateiktas paraiškas LKT stipendijoms gauti 2014–2019 m.)

Dzemydaitė, 2019, LKT, 2019

1.2.2. Meno mėgėjų kolektyvų skaičius

Kauno apskrityje (be Kauno m. savivaldybės) turima informacija apie 586 kultūros centruose veikiančius meno kolektyvus, studijas, būrelius ar klubus. Jų skaičius 2016–2018 m. laikotarpiu sumažėjo 8 vnt.

3 lentelė

Kauno apskrities (be Kauno m. savivaldybės) kultūros centrų informacija 2016–2018 m.

Kultūros centrų informacija	Metai		
	2016	2017	2018
Meno mėgėjų kolektyvų, studijų, būrelių ir klubų skaičius, vnt.	594	586	586
Meno mėgėjų kolektyvų, studijų, būrelių ir klubų dalyvių skaičius, vnt.	7 405	7 335	7 386
Kultūros centruose dirbančių kultūros ir meno darbuotojų skaičius, vnt.	464	457	468

1.2.3. Kultūros infrastruktūra

Kauno apskrityje (be Kauno m. savivaldybės) 2018 m. buvo 262 kultūros infrastruktūros objektai, iš kurių 165 yra bibliotekos, 88 – Kultūros centrų infrastruktūros objektai, 9 muziejai. Remiantis Giedrės Dzemydaitės (2019) tyrimo „Regionų kultūros plėtros 2012–2020 metų programos 2015–2017 metų etapo vertinimas“ duomenimis, Kauno apskrityje 2015–2017 m. laikotarpiu taip pat buvo 9 dvarai ir pilys (renovuoti, įtraukti į asociacijų veiklą ir (ar) projektus), 2 menininkų rezidencijos, po 1 menų inkubatorių ir menų galeriją ir (ar) saloną.

Daugiausiai kultūros infrastruktūros objektų priklauso Kėdainių rajono savivaldybei (60), mažiausiai – Birštono savivaldybei (6).

4 lentelė

Kauno apskrities (be Kauno m. savivaldybės) kultūros infrastruktūros informacija 2018 m.

Savivaldybė	VB	STP[3]	KC	STP[3]	Muziejus	STP[3]	Iš viso
Birštono savivaldybė	1	3	1	0	1	1	7
Jonavos rajono savivaldybės	1	16	1	11	1[4]	2	32
Kaišiadorių rajono savivaldybė	1	23	6	9	1	2	42
Kauno rajono savivaldybė	1	30	7	17	1	4	60
Kėdainių rajono savivaldybė	1	39	6	12	1	5	64
Prienų rajono savivaldybė	1	23	5	5	1	4	39
Raseinių rajono savivaldybė	1	12	1	21	1	3	39
Iš viso	7	146	27	75	7	21	283

1.2.4. Projektų vykdytojai

1.2.4.1. Bendras paraiškų kiekis ir unikalių projektų vykdytojų skaičius (kas metus ir per 2016–2018 m.)

5 lentelė

Projektų vykdytojai Kauno apskrityje (be Kauno m. savivaldybės) 2016–2018 m.

Reikšmė	Laikotarpis			
	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2016–2018 m.
Pateiktų paraiškų skaičius, vnt.	225	247	214	686
Unikalių pareiškėjų skaičius, vnt.	81	90	77	135

6 diagrama

Juridinių asmenų pateiktų paraiškų skaičius (violetinė spalva, ašis kairėje) ir paraiškų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyv. (žydra spalva, ašis dešinėje) projektams, finansuoti iš KRF, vidutiniškai per metus (pagal 2014–2018 m. LKT duomenis)

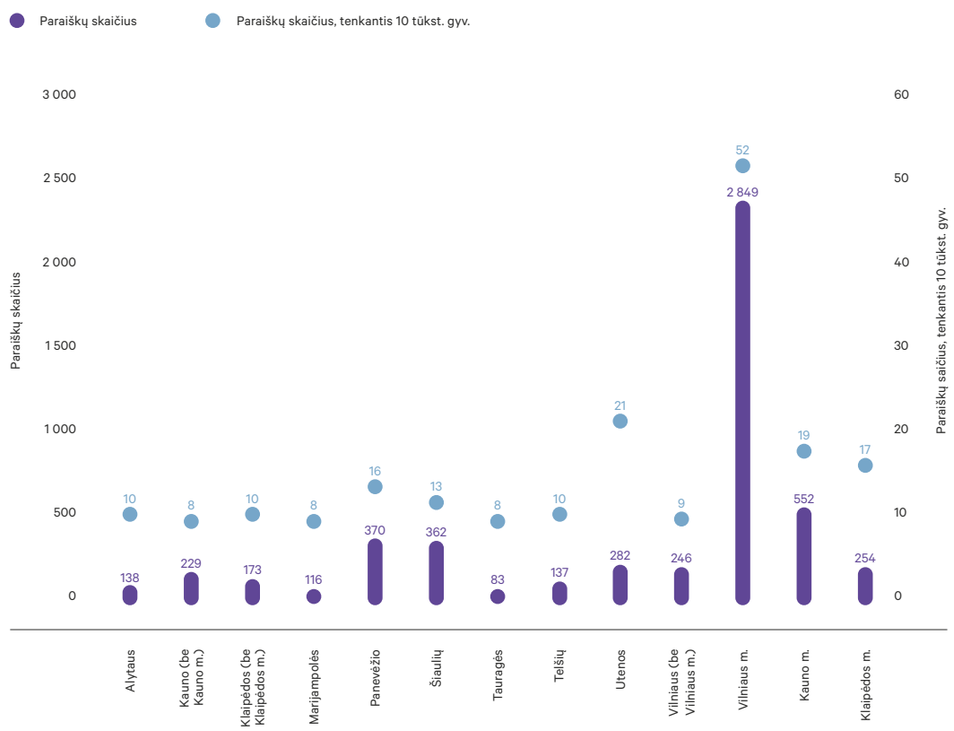

Dzemydaitė, 2019

[3] Struktūriniai teritoriniai padaliniai.

[4] Jonavos krašto muziejus yra Jonavos kultūros centro skyrius.

1.2.4.2. Biudžetinio ir nevyriausybinio sektoriaus dalys (kas metus ir per 2016–2018 m.)

6 lentelė

Nebiudžetinio ir biudžetinio sektoriaus dalys Kauno apskrityje (be Kauno m. savivaldybės), vidutiniškai per metus 2016–2018 m.

Reikšmė	Nebiudžetinis sektorius[5]	Biudžetinis sektorius
Pateikta paraiškų dalis nuo visų paraiškų, proc.	31,89 %	68,11 %
Finansuotų projektų dalis nuo visų paraiškų, proc.	24,41 %	75,59 %
Prašoma sumos dalis nuo visų paraiškų, proc.	43,32 %	56,68 %
Skirta sumos dalis nuo visų paraiškų, proc.	26,34 %	73,66 %

7 lentelė

Nebiudžetinio ir biudžetinio sektoriaus dalys Kauno (be Kauno miesto savivaldybės) apskrityje, vidutiniškai per metus 2016–2018 m.

Reikšmė	Metai	Nebiudžetinis sektorius[5]	Biudžetinis sektorius
Pateikta paraiškų dalis nuo visų paraiškų, proc.	2016	34,67 %	65,33 %
	2017	34,01 %	65,99 %
	2018	29,91 %	70,09 %
Finansuotų projektų dalis nuo visų paraiškų, proc.	2016	28,79 %	71,21 %
	2017	20,00 %	80,00 %
	2018	30,91 %	69,09 %
Prašoma sumos dalis nuo visų paraiškų, proc.	2016	43,30 %	56,70 %
	2017	45,44 %	54,56 %
	2018	43,01 %	56,99 %
Skirta sumos dalis nuo visų paraiškų, proc.	2016	30,63 %	69,37 %
	2017	26,24 %	73,76 %
	2018	28,57 %	71,43 %

1.2.5. Kūrybinių raiškų įvairovė

7 diagrama

2016–2018 m. LKT finansuotų Kauno apskrities (be Kauno m. sav.) projektų dominuojančios kūrybinės veiklos

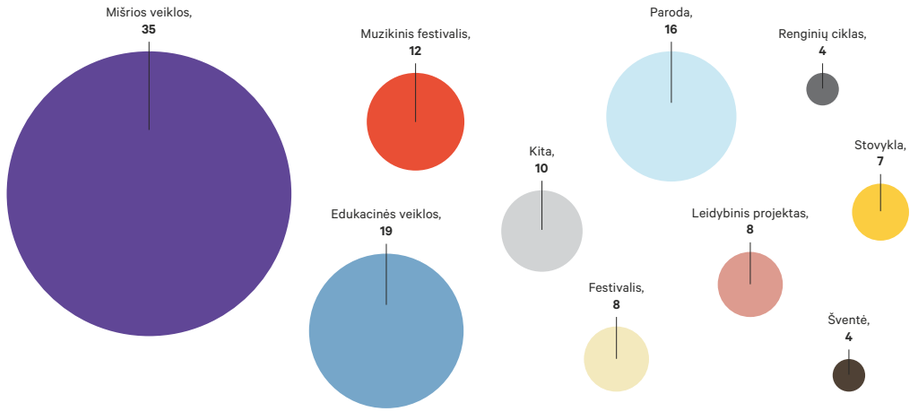

[5] Nebiudžetinį sektorių sudaro viešosios įstaigos, asociacijos, pelno siekiančios organizacijos ir kita.

1.2.6. Regiono bendradarbiavimas

8 lentelė

Kauno apskrities (be Kauno m. savivaldybės) organizacijų finansuotų projektų veiklų geografinio pasiskirstymo 2016–2018 m. pokytis

Reikšmė	2016 m.	2017 m.	2018 m.	Iš viso 2016–2018 m.
Iš viso apskrityje registruotų organizacijų finansuotų projektų, kurių veiklos vykdytos tik regione, vnt.	47	42	35	124
Iš viso apskrityje registruotų organizacijų finansuotų projektų, vnt.	66	65	55	186

1.3. Dalyvavimas kultūroje

1.3.1. Muziejų lankytojai

9 lentelė

Kauno apskrities (be Kauno m. savivaldybės) muziejų lankytojų skaičiaus, tenkančio 10 tūkst. gyventojų, 2016–2018 m. pokytis

Regionas	Muziejų lankytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų, vnt.			Muziejų lankytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų, vnt.	Muziejų lankytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų, proc.
	2016	2017	2018	2016–2018 m. pokytis	
Kauno apskritis (be Kauno m. savivaldybės)	8 443,29	8 983,20	9 584,17	1 140,88	13,51 %

1.3.2. Kultūros centrų dalyviai

10 lentelė

Kauno apskrities (be Kauno m. savivaldybės) kultūros centrų dalyvių skaičiaus, tenkančio 10 tūkst. gyventojų, 2016–2018 m. pokytis

Regionas	Kultūros centrų dalyvių skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų, vnt.			Kultūros centrų dalyvių skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų, vnt.	Kultūros centrų dalyvių skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų, proc.
	2016	2017	2018	2016–2018 m. pokytis	
Kauno apskritis (be Kauno m. savivaldybės)	2 649,26	2 646,26	2 688,27	39,01	1,47 %

1.3.3. Bibliotekų vartotojai ir lankytojai

8 diagrama

Kauno apskrities (be Kauno m. savivaldybės) bibliotekų vartotojų ir lankytojų skaičius 2016–2018 m.

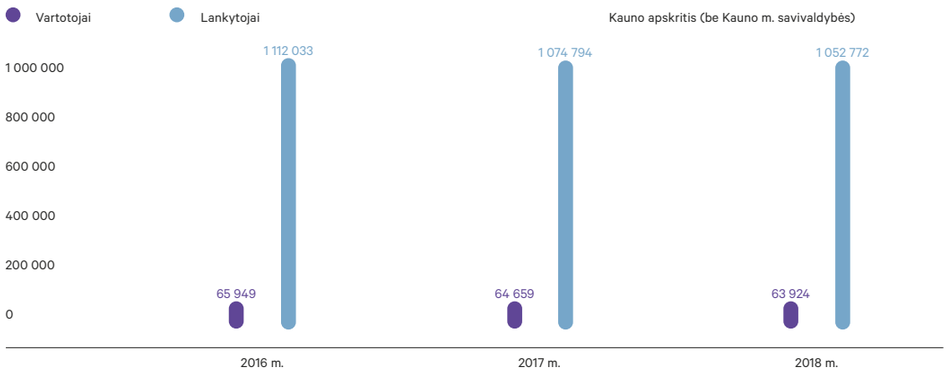

11 lentelė

Kauno apskrities (be Kauno m. savivaldybės) bibliotekų vartotojų ir lankytojų skaičiaus, tenkančio 10 tūkst. gyventojų, 2016–2018 m. pokytis

Kauno apskrityje, lyginant su kitomis apskritimis, stebimas vienas mažiausių bibliotekų vartotojų ir mažiausias bibliotekų lankytojų, tenkančio 10 tūkst. gyv., pokyčio augimas.

Regionas	Bibliotekų vartotojų ir lankytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų, 2016–2018 m. pokytis, proc.	
	Vartotojai	Lankytojai
Kauno apskritis (be Kauno m. savivaldybės)	4,03 %	0,67 %

1.3.4. Kultūros dalyviai

9 diagrama

Lietuvos kultūros tarybos 2017 m. biudžetinių įstaigų ir kitų juridinių asmenų kultūros ir meno projektams skirtas finansavimas ir kultūros dalyvių[6] skaičius juose

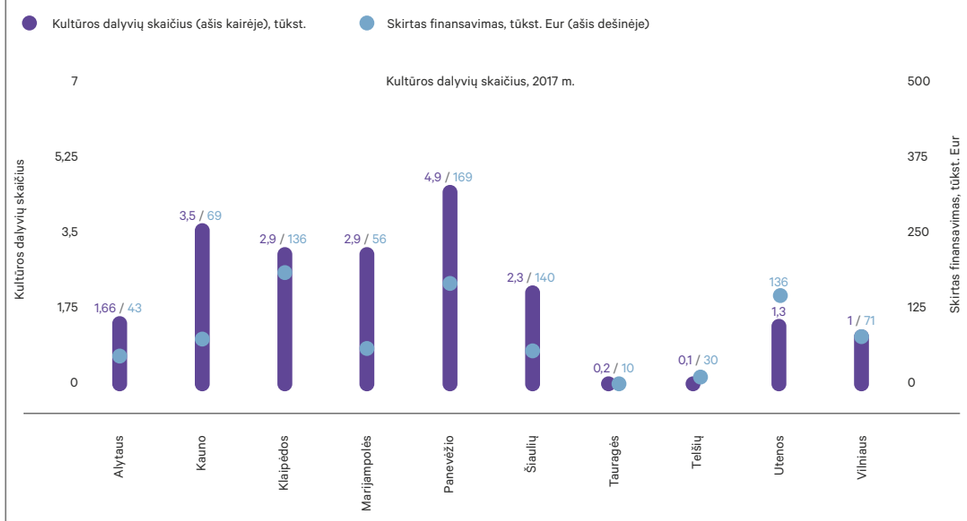

[6] Duomenys nurodyti LKT finansavimą gavusių projektų vykdytojų.

1.4. Finansavimas kultūrai

12 lentelė

Informacija apie Kauno apskrityje (be Kauno m. savivaldybės) gyvenančių kultūros ir meno kūrėjų finansavimą Kultūros rėmimo fondo lėšomis 2016–2019 m.

Metai	Pateikta paraiškų, vnt.	Finansuota paraiškų, vnt.	Prašoma stipendijų suma, Eur	Skiriama suma stipendijoms, Eur
2016	16	8	70 300	16 720
2017	30	7	158 629	14 813
2018	34	16	177 505	34 800
2019	27	10	159 484,45	26 560
Iš viso	107	41	565 918,45	92 893

13 lentelė

Informacija apie Kauno apskrityje (be Kauno m. savivaldybės) registruotų kultūros ir meno įstaigų finansavimą Kultūros rėmimo fondo lėšomis 2016–2019 m.

Metai	Pateikta paraiškų, vnt.	Finansuota paraiškų, vnt.	Prašoma suma projektams, Eur	Skiriama suma projektams, Eur
2016	225	66	1 609 782,3	297 100
2017	247	65	1 914 431,5	264 100
2018	213	55	1 881 268,35	307 146
2019	175	70	1 572 853,13	364 650
Iš viso	860	256	6 978 335,28	1 232 996

Šiluvos meno bienalė,
fotografijos autorius Sigitas Gudaitis.

2.1. Prioritetas:

Gyventojų įsitraukimo į kūrybiško laisvalaikio leidimą didinimas

2.1.1. Prioriteto atitiktis tikslui

Prioritetas atitinka kūrybinių raiškų įvairovės skatinimo tikslą.

2.1.2. Kokia problema sprendžiama šiuo prioritetu

Be teikiamų, tradicinių kultūrinių paslaugų ir vykstančių kultūrinių / kūrybinių procesų yra pastebima jungtinių, skirtingų kultūros ir meno sričių, tarpsritinių, novatoriškų, organizuojamų kelių vykdytojų ar keliose regiono savivaldybėse vykdomų projektų. Turimas potencialas ir jos kokybės auginimas, įtraukiant naujas kultūrines paslaugas, smarkiai prisidėtų prie regiono žinomumo ir kultūrinėmis priemonėmis išryškintų savitą jo veidą, skatintų pažinimą, įtrauktį ir iniciatyvumą. Bus sudarytos sąlygos tolygiam kultūros ir meno projektų įgyvendinimui regione. Turimi resursai, infrastruktūra yra per mažai išnaudojami vietos bendruomenės kūrybiškam laisvalaikiui kurti ir leisti. Trūksta kūrybinės raiškos, lavinimosi, pažinimo priemonių vietos bendruomenės kultūriniam įsitraukimui didinti. Nevisiškai išnaudojami turimi gamtos, kultūros paveldo objektai. Taip pat yra netolygus fizinis kultūros paslaugų pasiekiamumas, atotrūkį nuo nuolatinio kultūros paslaugų vartojimo didinantis sezoniškumas.

2.1.3. Kokias veiklas apima prioritetas

2.1.3.1. Skirtingų kultūros ir meno sričių jungtiniai projektai, organizuojami bent dviejų organizatorių ir (ar) įgyvendinami bent dviejose regiono savivaldybėse;
2.1.3.2. kultūrinio pažinimo (sklaidos, populiarinimo, viešinimo, pristatymų ir pan.) projektai;
2.1.3.3. naujų kultūrinių paslaugų kūrimas vietos bendruomenei;
2.1.3.4. kūrybinių dirbtuvių, vietos bendruomenės kultūrinio lavinimosi ir pažinimo veiklos;
2.1.3.5. kūrybiško laisvalaikio projektai, organizuojami vietos kultūros ir (ar) gamtos paveldo pažinimui, įtraukiantys kelių vietos bendruomenių narius, mažinantys sezoniškumo problemą;
2.1.3.6. profesionalaus meno sklaidos projektai, organizuojami bent trijų kultūros srityje veikiančių partnerių (iš kurių vienas – profesionalaus meno atstovas).

Kvotos dalis **40 %**

2.1.4. Vertinimo kriterijai

2.1.4.1. Projekto meninės, kultūrinės veiklos kokybė (0–30):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projekto meninės ir (ar) kultūrinės veiklos kokybė yra aukšta, numatyti profesionalūs dalyviai, pridėtas jų sąrašas ir aiškiai apibrėžtos jų funkcijos projekte.	30	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 30 balų, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	23	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 23 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka daugiau nei vidutiniškai.
	15	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 15 balų, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	8	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 8 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka mažiau nei vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

2.1.4.2. Projekto idėjos aktualumas ir pagrįstumas (0–20):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projekto idėjos aktualumas ir pagrįstumas. Projektas yra aktualus vietos bendruomenei, kūrėjams. Mažina skirtingas atskirties formas. Skatina įtrauktį ir dalyvavimą kūrybiniame procese, didina įsitraukusių į veiklas asmenų skaičių.	20	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 20 balų, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	15	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 15 balų, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka daugiau nei vidutiniškai.
	10	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 10 balų, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	5	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 5 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka mažiau nei vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

2.1.4.3. Projekto idėja inovatyvi, numatomi originalūs, anksčiau nenaudoti problemos sprendimo būdai (0–10):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projektas inovatyvus, pasižymi naujomis, originaliomis formomis. Veikla(-os) diferencijuojama(-os) pagal tikslinę(-es) grupę(-es), kuriai(-ioms) skiriamas projektas, numatyta efektyvi sklaidos strategija.	10	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 10 balų, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	8	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 8 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka daugiau nei vidutiniškai.
	5	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 5 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	3	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 3 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka mažiau nei vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

2.1.4.4. Planuojami projekto veiklų rezultatai, jų poveikis tikslinei grupei, bendruomenei, regionui (0–30):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projekto veiklos numato ilgalaikį teigiamą poveikį ir naudą visuomenei, projekto rezultatų tvarumą, sklaidą ir užtikrintą tęstinumą.	30	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 30 balų, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	23	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 23 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka daugiau nei vidutiniškai.
	15	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 15 balų, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	8	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 8 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka mažiau nei vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

2.1.4.5. Projekto sąmatos tikslingumas ir pagrįstumas (0–10):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projekto sąmatoje nurodytos išlaidos yra tiesiogiai susijusios su projektu ir yra būtinos įgyvendinant jo tikslus ir uždavinius ir siekiant numatytų rezultatų, detalizuotos ir atitinkančios rinkos kainas.	10	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 10 balų, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	8	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 8 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka daugiau nei vidutiniškai.
	5	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 5 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	3	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 3 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka mažiau nei vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

2.2. Prioritetas:

Tradiciškai susiformavusių kultūrinių reiškinių stiprinimas bei pilietiškai aktyvios ir bendruomeniškos aplinkos kūrimas

2.2.1. Prioriteto atitiktis tikslui

Prioritetas atitinka vietos kultūrinio identiteto stiprinimo tikslą.

2.2.2. Kokia problema sprendžiama šiuo prioritetu

Būtina didinti vietos kultūrinio paveldo ir atminties, kultūrinių, kūrybinių institucijų ir organizacijų įsitraukimą į pilietiškos ir kultūriškai aktyvios bendruomenės auginimą. Taip pat – kokybiškomis ir patraukliomis priemonėmis sudaryti prielaidas vietos bendruomenei ir kūrėjams kurti aplinką, vertą pasididžiavimo. Viešųjų erdvių panaudojimo, atvėrimo galimybės, pažintinių kelių / maršrutų sukūrimas, naujos edukacinės programos gali būti ne tik bendruomenės įsitraukimo, bet ir aktyvimo priemonėmis. Daugybė regione vykstančių tradicinių, vietos kultūrinį identitetą formuojančių renginių / projektų / reiškinių turi ribotas sklaidos galimybes, neperauga lokalumo principo ir yra neįtraukiami į kultūrinio turizmo skatinimo priemones. Turtingi savo turiniu, šie reiškiniai gali deramai apjungti kelių regiono savivaldybių, jose veikiančių kultūros lauko atstovų bendradarbystę, stiprinti tarptautinį šio proceso aspektą ir formuoti teigiamą požiūrį į tradiciją ir novatorišką jos pateikimo būdą. Nepakankamas tradicinių amatų, verslų populiarinimas ir išnaudojimas bendruomenės narių kūrybiškam užimtumui ir verslumui skatinti reikalauja naujų ir aktualių veiksmų: mokymų, programų, kompetencijų stiprinimo. Regione esantys tradicinių amatų centrai, kitos kultūros institucijos turi per mažai galimybių suaktyvinti vietos bendruomenės narių poreikį savo kūrybines galias įgalinti kokybiškesniam gyvenimui, amato ir tradicijos perdavimui bei paslaugų pasiūlos paketui parengti. Neišnaudojamos tradicinės amatininkystės priemonės, kurios gali tapti vietos kultūrinio savitumo ženklu, taip pat ir prisidėti prie ekonominių, socialinių problemų sprendimo.

2.2.3. Kokias veiklas apima prioritetas

2.2.3.1. Vietos kultūrinį, istorinį palikimą, paveldo objektus aktualizuojantys projektai (veiklos), ugdantys pasididžiavimą savo gyvenama aplinka;
2.2.3.2. atminties institucijų ir jų partnerių kūrybiniai, edukaciniai projektai, aktualizuojantys vietos istorinį palikimą;
2.2.3.3. projektai, veiklos, įtraukiančios vietos bendruomenę į kūrybinį procesą, kūrybinėmis, kultūrinėmis priemonėmis gerinantys gyvenamos aplinkos kokybę;
2.2.3.4. viešųjų erdvių pritaikymas kultūrinėms veikloms, kūrybiškam laisvalaikiui, pažinimui skatinti;
2.2.3.5. tradiciniai, tęstiniai renginiai, įtraukiantys bent trijų Kauno apskrities ar Lietuvos savivaldybių dalyvius (dalyvaujančius projekto veiklose);
2.2.3.6. kultūrinio pažintinio turizmo skatinimo priemonės;
2.2.3.7. tradicinių amatų centrų edukacinės priemonės, skirtos vietos bendruomenės užimtumui ir verslumui skatinti;
2.2.3.8. kultūrinio švietimo projektai, skatinantys aktyvų įsitraukimą į kūrybinį procesą;
2.2.3.9. etninės kultūros (gyvąją tradiciją) puoselėjantys projektai.

Kvotos dalis **40 %**

2.2.4. Vertinimo kriterijai

2.2.4.1. Projekto idėjos aktualumas ir pagrįstumas (0–20):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projekto idėjos aktualumas ir pagrįstumas. Projektas yra aktualus vietos bendruomenei, kūrėjams. Mažina skirtingas atskirties formas. Skatina įtrauktį ir dalyvavimą kūrybiniame procese, didina įsitraukusių į veiklas asmenų skaičių.	20	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 20 balų, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	15	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 15 balų, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka daugiau nei vidutiniškai.
	10	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 10 balų, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	5	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 5 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka mažiau nei vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

2.2.4.2. Projekto meninės, kultūrinės veiklos kokybė (0–30):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projekto meninės ir (ar) kultūrinės veiklos kokybė yra aukšta, numatyti profesionalūs dalyviai, pridėtas jų sąrašas ir aiškiai apibrėžtos jų funkcijos projekte.	30	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 30 balų, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	23	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 23 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka daugiau nei vidutiniškai.
	15	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 15 balų, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	8	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 8 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka mažiau nei vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

2.2.4.3. Projektas prisideda prie kultūros paveldo objektų atvėrimo ir prieinamumo visuomenei, įveiklinimo, skatinant kultūrinį turizmą (0–5):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projekto metu vykdomos veiklos aktualios regiono kultūros paveldo išsaugojimui, aktualizavimui, skatinančios kultūrinį turizmą.	5	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 5 balais, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	3	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 3 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

2.2.4.4. Projekto aktualumas vietos bendruomenei (0–25):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projektu įgyvendinamos iniciatyvos yra aktualios ir reikšmingos apibrėžtai bendruomenei (ar jų grupei), meno mėgėjams, o šių bendruomenių, meno mėgėjų poreikiai konkrečiai identifikuoti paraiškoje.	25	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 25 balais, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	13	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 13 balų, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

2.2.4.5. Projekto sąmatos tikslingumas ir pagrįstumas (0–20):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projekto sąmatoje nurodytos išlaidos yra tiesiogiai susijusios su projektu ir yra būtinos įgyvendinant jo tikslus ir uždavinius ir siekiant numatytų rezultatų, detalizuotos ir atitinkančios rinkos kainas.	20	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 20 balų, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	15	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 15 balų, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka daugiau nei vidutiniškai.
	10	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 10 balų, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	5	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 5 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka mažiau nei vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

2.3. Prioritetas:

Kultūros paslaugų prieinamumo ir pasiekiamumo didinimas

2.3.1. Prioriteto atitiktis tikslui

Prioritetas atitinka bendradarbiavimo skatinimo tikslą.

2.3.2. Kokia problema sprendžiama šiuo prioritetu

Per maža kultūros lauko (kūrėjų ir vartotojų) motyvacija nėra vien ekonominė priežastis. Profesionaliam kultūriniam veiksmui organizuoti yra būtina stiprinti vietos kultūros lauko kompetencijas, ugdyti poreikį bendradarbiauti, dalytis patirtimi, būti socialiai atsakingais. Skirtingų sričių (socialinė sritis, sveikata, švietimas ir kt.) sąveikos trūkumas nulemia tai, kad kultūrinės paslaugos izoliuojasi, nestimuliuoja bendradarbiavimo, sprendžiant bendrąsias bendruomenės problemas. Profesionalaus meno pažinimo / sklaidos projektų trūkumas didina atskirtį.

2.3.3. Kokias veiklas apima prioritetas

2.3.3.1. Projektai, įgalinantys sąveikauti skirtingų sektorių (socialinių, švietimo, sveikatos ir kt.) partnerius ir įtraukiantys skirtingų socialinių grupių asmenis į aktyvios ir kūrybiškos gyvensenos veiklas, didinantys kultūrinių ir kitų paslaugų pasiekiamumą ir prieinamumą, vartojimą;
2.3.3.2. vietos kultūros lauko narių meninio, kultūrinio švietimo kompetencijų, profesinio meistriškumo kėlimo (stiprinimo) projektai.

Kvotos dalis 20 %

2.3.4. Vertinimo kriterijai

2.3.4.1. Projekto aktualumas vietos bendruomenei (0–20):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projektu įgyvendinamos iniciatyvos yra aktualios ir reikšmingos apibrėžtai bendruomenei (ar jų grupei), meno mėgėjams, o šių bendruomenių, meno mėgėjų poreikiai konkrečiai identifikuoti paraiškoje.	20	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 20 balų, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	10	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 10 balų, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

2.3.4.2. Projekto meninės, kultūrinės veiklos kokybė (0–30):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projekto meninės ir (ar) kultūrinės veiklos kokybė yra aukšta, numatyti profesionalūs dalyviai, pridėtas jų sąrašas ir aiškiai apibrėžtos jų funkcijos projekte.	30	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 30 balų, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	23	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 23 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka daugiau nei vidutiniškai.
	15	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 15 balų, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	8	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 8 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka mažiau nei vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

2.3.4.3. Projektas įgyvendinamas ar apjungia skirtingų sričių partnerius (0–15):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projektams, skatinantiems kultūros, sveikatos, socialinės sričių partnerystę.	15	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 15 balų, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	8	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 8 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

2.3.4.4. Planuojamas projekto veiklų poveikis asmeniui, tikslinei grupei, bendruomenei (0–30):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projekto veiklos numato ilgalaikį teigiamą poveikį ir naudą visuomenei, projekto rezultatų tvarumą, sklaidą ir užtikrintą tęstinumą.	30	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 30 balų, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	23	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 23 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka daugiau nei vidutiniškai.
	15	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 15 balų, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	8	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 8 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka mažiau nei vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

2.3.4.5. Projekto sąmatos tikslingumas ir pagrįstumas (0–5):

Vertinimo kriterijaus aprašas	Vertinant atitiktį vertinimo kriterijui galimi skirti balai	Rekomendacija vertinimą atliekantiems ekspertams
Projekto sąmatoje nurodytos išlaidos yra tiesiogiai susijusios su projektu ir yra būtinos įgyvendinant jo tikslus ir uždavinius ir siekiant numatytų rezultatų, detalizuotos ir atitinkančios rinkos kainas.	5	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 5 balais, jeigu projektas visiškai atitinka vertinimo kriterijaus aprašą.
	3	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 3 balais, jeigu projektas vertinimo kriterijaus aprašą atitinka vidutiniškai.
	0	Atitiktis vertinimo kriterijui vertinama 0 balų, jeigu projektas visiškai neatitinka vertinimo kriterijaus aprašo.

3. Rodikliai

3.1. Prioriteto „Gyventojų įsitraukimo į kūrybiško laisvalaikio leidimo didinimas“ rodiklis:
3.1.1. numatomų apsilankymų remiamuose kultūros, meno, gamtos ir paveldo objektuose bei turistų traukos vietose skaičius (apsilankymų skaičius).

3.2. Prioriteto „Tradiciškai susiformavusių kultūrinių reiškinių skatinimas bei pilietiškai aktyvios ir bendruomeniškos aplinkos kūrimas“ rodiklis:
3.2.1. Numatomų apsilankymų remiamuose kultūros, meno, gamtos ir paveldo objektuose bei turistų traukos vietose skaičius (apsilankymų skaičius).

3.3. Prioriteto „Kultūros paslaugų prieinamumo ir pasiekiamumo didinimas“ rodiklis:
3.3.1. finansuotuose projektuose dalyvaujančių partnerių skaičius.

4. RKT veiklos prioritetai

4.1. Prioritetas „Įtraukios kultūros plėtra“
Auginti kultūros kūrėjų ir vartotojų motyvaciją. Remti tarpsektorinį socialiai atsakingą bendradarbiavimą, didinti regiono kultūros lauko efektyvumą, kuriant ir teikiant paslaugas. Dėl kompetencijų stiprinimo išlaikyti turtingą kultūrinį / žmogiškąjį potencialą regione.

Šiuo prioritetu siekiama jau turimomis ir naujai skatinamomis kultūrinėmis priemonėmis užtikrinti pasiūlos įvairovę ir teisę rinktis. Taip pat – tenkinti bendruomenės narių poreikį realizuoti save, patenkinti ir realizuoti savo pomėgius tiek būnant stebėtoju, tiek dalyviu. Siekiama sustiprinti regione veikiančių institucijų ir kūrėjų žinomumą, sudaryti tinkamas sąlygas tolygiam kultūriniam procesui vykti. Dėl kūrybinių procesų gali būti suaktyvintas regioninis žinomumas, o išgrynintos ir sustiprintos vietos bendruomenės iniciatyvos pritrauks kitų savivaldybių, regionų dalyvius, lankytojus, vartotojus. Vietos bendruomenės bus įgalintos kultūriniams tikslams išnaudoti turimus resursus.

4.2. Prioritetas „Teigiamo kultūrinio regiono įvaizdžio formavimas“
Regione susiformavę daug skirtingų kultūros ir meno reiškinių, kurių kuriama pridėtinė vertė vis dar nepanaudojama įvaizdžiui formuoti. Turtingas kultūros, gamtos paveldo laukas nėra įveiklinamas, neišnaudojamos viešosios erdvės, galinčios ir turinčios praturtinti vietos bendruomenės poreikius ir pritraukti naujų lankytojų. Būtina stiprinti šias sritis, pasitelkiant naujų programų kūrimą, viešinimą, bendruomenės aktyvinimą, pažintinių kelių, maršrutų sukūrimą ir integraciją į kokybiško laisvalaikio leidimą.

4.3. Prioritetas „Darnus vertingos tradicijos ir naujovės santykio išlaikymas“
Pasitelkiant turimus resursus ir stiprinant kūrybines kompetencijas, skatinti kūrybišką požiūrį į tradiciją ir novatorišką jos pateikimą. Vienas iš pagrindinių, galimų aktyvinimo ir įtraukimo būdų – vietos bendruomenės narių kūrybiško verslumo skatinimas, sukuriant programas, plečiant paslaugų spektrą, gyvinant ir papildant turtingą vietos tradicijų spektrą.

5. Laukiamas rezultatas

5.1. Programos prioritetų laukiamas rezultatas (po 3 m.):
5.1.1. visuomenės dalyvavimo kultūrinėje veikloje padidėjimas (proc.);
5.1.2. platesnio amžiaus spektro grupių įtraukimas (proc. pagal amžiaus grupes);
5.1.3. nepelno organizacijų skaičiaus padidėjimas;
5.1.4. pasikeitęs paslaugų kokybės vertinimas (proc.);
5.1.5. didesnis kultūrinio turizmo lankytojų skaičius;
5.1.6. naujų darbo vietų kultūros sferoje sukūrimas;
5.1.7. savivaldybės skiriamų lėšų projektų kofinansavimui padidėjimas;
5.1.8. didėjantis renginių dalyvių skaičius;
5.1.9. kultūros įstaigų lankytojų skaičius;
5.1.10. tarptautinių, tarpregioninių projektų skaičius;
5.1.11. visiškai naujų, inovatyvių projektų skaičius;
5.1.12. projektus, įgyvendinančių kultūros lauko operatorių įvairovė;
5.1.13. augantis paraiškų skaičius skirtingoms kultūros sritims, įskaitant mėgėjų meną ir profesionalaus meno sklaidą regione;
5.1.14. augantis integruotų į kultūrines veiklas paveldo objektų skaičius;
5.1.15. augantis lankytojų paveldo objektuose ir čia vykstančiuose renginiuose skaičius;
5.1.16. išaugęs renginių paveldo objektuose skaičius;
5.1.17. tęstinių renginių, reprezentuojančių regioną skaičius;
5.1.18. efektyvus regiono kultūros operatorių bendradarbiavimas;
5.1.19. efektyvi komunikacija tarp pareiškėjų ir regiono kultūros tarybos;
5.1.20. augantis kokybiškai parengtų paraiškų originalių projektų įgyvendinimui skaičius;
5.1.21. augantis vietinių gyventojų pasitenkinimas esama kultūros pasiūla;
5.1.22. išaugęs kultūrinis turizmas, pritraukiantis tiek Lietuvos, tiek užsienio lankytojus;
5.1.23. auganti skirtingų socialinių grupių, įtraukiamų į kultūros veiklas, įvairovė.

5.2. RKT veiklos prioritetų laukiamas rezultatas
Kauno apskrities regioninė kultūros taryba, siekdama prioritetų įgyvendinimo ir realių pokyčių, planuoja:
5.2.1. organizuoti susitikimus – diskusijas apie projektų finansavimo galimybes ir siekiamybes su regiono kultūros sektoriaus atstovais (bent 2 kartus per metus);
5.2.2. organizuoti susitikimus su vietos savivaldybių vadovais (pagal poreikį ir galimybes);
5.2.3. rengti viešus rezultatų aptarimus ir pristatymus (du kartus per metus);
5.2.4. konsultuoti vietos kūrėjus, institucijas, projektų teikėjus prioritetų įgyvendinimo klausimais (nuolat).

6. Sąsaja su kitais aktualiais planavimo dokumentais

1. Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“;
2. Nacionaline kultūros politikos koncepcija „Kultūra 2030“;
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“ patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano II prioriteto „Švietimo, kultūros ir mokslo paslaugų kokybės bei efektyvumo didinimas“ 2.3. krypties „Kultūros, švietimo ir mokslo institucijų tinklo, valdymo, karjeros ir finansavimo sistemų pertvarka“ 2.3.6. darbo „Strateginio Lietuvos kultūros vaidmens valstybės politikoje įtvirtinimas ir tvaraus finansavimo modelio įgyvendinimo sąlygų užtikrinimas“;
4. Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. IX-2015 „Dėl valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“;
5. Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“;
6. Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 metų, priimtos Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 2015 m. rugsėjo 25 d.;
7. Konvencijos dėl kultūros raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo, ratifikuotos 2006 m. gruodžio 14 d. įstatymu Nr. X-983 „Dėl Konvencijos dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo ratifikavimo“.

7. Informacijos šaltiniai

1. Dzemydaitė, G. 2019. Regionų kultūros plėtros 2012–2020 metų programos 2015–2017 metų etapo vertinimas, Vilnius (Lietuvos kultūros tarybos užsakymas);
2. Lietuvos kultūros tarybos pirmininko 2018 m. liepos 20 d. nutarimas Nr. 4LKT-11(1.3 E) „Dėl kvotų apskritims nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
3. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2018 m. birželio 13 d. įsakymas Nr. ĮV-488 „Dėl Tolygios kultūrinės raidos įgyvendinimo regionuose tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2019 m. sausio 31 d. įsakymo Nr. ĮV-42 redakcija);
4. Lietuvos statistikos departamentas. 2019. Oficialios statistikos portalas, prieiga per internetą: https://osp.stat.gov.lt/kultura-spauda-sportas (žiūrėta: 2019 m. gegužės mėn. 6 d.);
5. Valstybinė mokesčių inspekcija. 2019. Fiziniai asmenys (meno kūrėjai), kuriems Lietuvos Respublikos kultūros ministerija yra suteikusi paramos gavėjo statusą, prieiga per internetą: http://www.vmi.lt/cms/aprasymas/-/asset_publisher/Djwe6gNL5I09/document/id/9203109;jsessionid=814ACF49655E1B68D4EB0D033C3F3253 (žiūrėta: 2019 m. gegužės mėn. 6 d.).

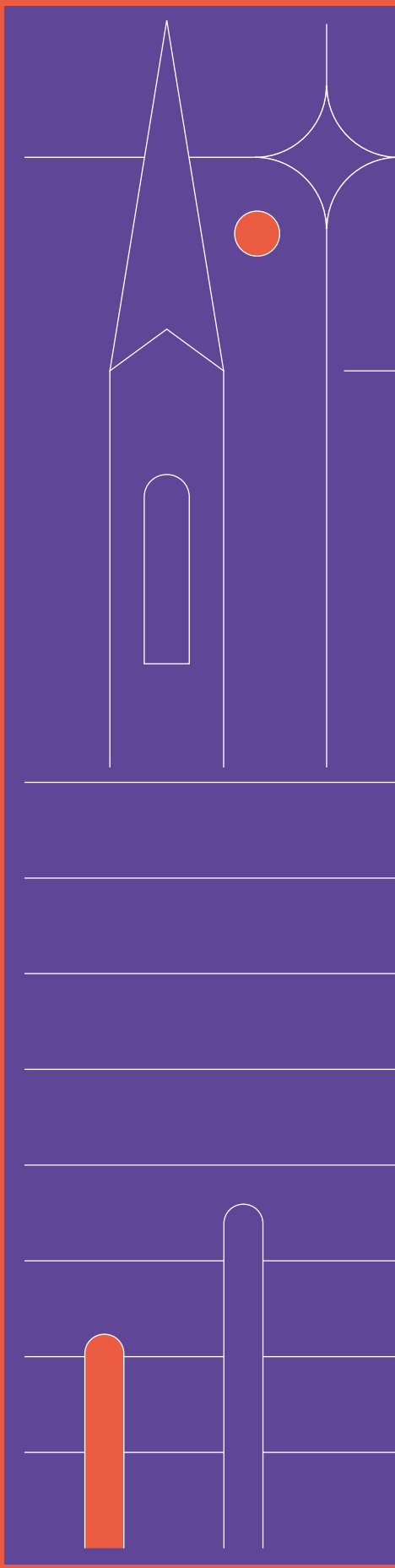

Biudžetinė įstaiga
Lietuvos kultūros taryba

Naugarduko g. 10
LT–01309 Vilnius

(8 5) 255 9357
info@ltkt.lt